

Kijkwijzer: Vrijwilligerswerk als Taaloefenkans

Wat is vrijwilligerswerk als taaloefenkans? Anderstaligen kunnen Nederlands oefenen tijdens het vrijwilligerswerk. De anderstalige én de nederlandstalige oefenen bewust. De focus ligt vooral op spreken.

1. Creëer een veilige omgeving	Neem voldoende tijd om de vrijwilliger warm te ontvangen.
	Noem de vrijwilliger bij de voornaam, voer een informeel gesprekje.
	Geef de ander de tijd om jou te begrijpen en te antwoorden.
	Een anderstalige heeft soms meer tijd nodig om na te denken over een antwoord. <ul style="list-style-type: none"> – Toon geduld en begrip als het nog niet vlot loopt. – Geef positieve feedback door te knikken en oogcontact te maken. – Moedig mensen aan om te praten, ook al maken ze fouten. <i>Bv. probeer maar, ik help je wel.</i> – Spreek af dat fouten maken mag, zo leer je het meest.
	Werk aan een toffe en open sfeer op de werkvloer.
	Zorg dat de medewerkers/vrijwilligers elkaar leren kennen: Geef naamstickers aan iedereen, voer informele babbels in de pauze. Betrek de anderstalige vrijwilliger actief bij gesprekken.
	Duid een begeleider/aanspreekpersoon aan voor de vrijwilliger op de werkvloer.
	Deze begeleider werkt de eerste weken op dezelfde tijdstippen als de vrijwilliger. Deze persoon vraagt bij het begin en einde van de dag hoe het vrijwilligerswerk gaat.

Mogelijke knelpunten:

‘Ik heb te weinig tijd om me met de begeleiding bezig te houden.’

‘Binnen onze werking is het niet mogelijk om altijd dezelfde collega’s bij de anderstalige vrijwilliger te zetten.’

Oplossing: Zoek een sterke (extra) vrijwilliger die tijdens de eerste weken de vaste buddy van de anderstalige wil zijn en laat hen als duo werken.

2. Spreek klare taal	Pas je taalgebruik aan
	Gebruik korte zinnen, vermijd moeilijke woorden, figuurlijke taal en dialect. Hou je uitleg kort en to-the-point.
	Gebruik controlevragen voor de belangrijkste info.
	Ga er niet van uit dat mensen het durven zeggen als ze iets niet begrijpen. Stel concrete en open vragen. <i>Bv. ✗ Begrijp je het? Is alles duidelijk?</i> <i>✓ Wat moet je straks eerst doen? Hoe laat moet je morgen komen?</i>
	Help de vrijwilliger bij moeilijke gesprekken.
Herhaal dialect of moeilijke woorden van bezoekers, klanten of collega’s in duidelijke taal.	

3. Zoek een gepaste taak	Zoek taken die aansluiten aan bij het taalniveau van de vrijwilliger.
	Is de taak nog te moeilijk? Gebruik visuele hulpmiddelen zoals woordenlijsten, afbeeldingen, ... om de taak te ondersteunen. Zorg voor extra uitdaging of nieuwe taken als de vrijwilliger bijleert.
	Zorg voor interactie met Nederlandstaligen.
	Geef de vrijwilliger taken waarbij hij moet spreken met bezoekers/bewoner/deelnemers/...
	Laat de vrijwilliger zoveel mogelijk zelf praten tijdens de taak.
	Laat de spreekansen aan de vrijwilliger. We zijn geneigd om de vragen en gesprekken van de (zwakkere) vrijwilliger over te nemen en ze vooral doe-instructies te geven. Laat de vrijwilliger liever zelf de vragen stellen.

Mogelijke knelpunten

'ik kan het taalniveau van de taak niet goed inschatten'.

'Wij hebben geen woordenlijsten of afbeeldingen.'

'Wij gebruiken veel vaktaal.'

Collega's praten snel en onduidelijk.

Oplossing: Neem contact op met team taal van Atlas voor ondersteuning.

4. Taalcoaching	Lok extra taal uit.
	Gebruik prikkels in de omgeving om vragen te stellen. <i>Bv. Weet je hoe dit heet?</i> Formuleer samen wat je aan het doen bent. <i>Bv. 'We zetten de bakken met de lege flesjes op de onderste plank, we zetten de theezakjes en suikerklontjes op de bovenste plank.'</i>
	Voer ook alledaagse gesprekjes.
	Neem op rustige momenten of in de pauze het initiatief tot conversatie en betrek de vrijwilliger in conversaties met anderen.
	Geef feedback op taal.
	Benoem fout taalgebruik niet expliciet, maar herhaal correct. <i>Bv. 'Ik heb twee kind' – 'Ah, heb jij twee kinderen? Hoe heten ze?'</i> Geef complimenten over het Nederlands. <i>Bv. 'Dat heb jij goed onthouden. Dat zeg je heel juist, ...'</i>
	Bereid samen een moeilijk gesprek voor
Overloop bepaalde vaktermen of dialect die vaak gebruikt worden.	

Mogelijke knelpunten

'De vrijwilliger oefent niet, durft niet te spreken of is verlegen'

Oplossingen:

- Doe extra moeite om de vrijwilliger beter te leren kennen en zoek een thema waarover hij graag praat.
- Gebruik ondersteunend materiaal om samen woordenschat en standaardzinnnetjes te oefenen. Dit materiaal kan je vragen aan team Taal van Atlas.
- Oefen vragen en antwoorden eerst samen voordat de vrijwilliger de gesprekken in het echt moet voeren.
- Oefen ook hulpzinnen zoals 'sorry, ik begrijp het niet' of 'kan je het herhalen alsjeblieft?'

'Ik heb te weinig tijd om mij met de begeleiding bezig te houden'

Oplossing: Geef deze taak aan een buddy of medevrijwilliger.

Contacteer Team Taal via atlas.taal@antwerpen.be
Advies en ondersteuning is gratis.